

.....İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

İlgi :..... tarih ve .... sayılı yazınız.

İlgi yazıda, muayenehanemde yapılan denetimde hastalara ait verilerin elektronik ortamda kaydedilip arşivlenmediğinin tespit edildiği belirtilerek, Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 22/1. Maddesinde belirlenen yükümlülüğün yerine getirilmediği gerekçesiyle 7 gün içinde savunma verilmesi talep edilmektedir.

Savunmam istenen konuyla ilgili olarak ilgili Tutanak tarafıma gönderilmemiş, savunma için tanınan süre de 15 gün yerine 7 gün şeklinde belirlenmiş olmakla savunma hakkım içerik ve süre yönünden sınırlandırılmıştır. Bu kısıtlama çerçevesinde, ilgili belgeler tarafıma tebliğ edildiğinde etraflıca savunma hakkım saklı kalmak üzere, aşağıdaki hususları genel olarak belirtmek isterim.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 72. Maddesine göre *“İcrayı sanat eden tabipler, diş tabipleri, dişçiler ve ebeler numunesi veçhile Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekaleti tarafından tertip ve mahalli sıhhiye memurlarınca musaddak, hastaların isim ve hüviyetlerini kayda mahsus bir **protokol defteri tutmağa mecburdurlar. Bu defterlerin kuyudu ücretten mütevellit davalarda Sahibi lehine delil ittihaz olunabilir. Şu kadar ki müstenidi iddia olan kaydın hilafı vesaik veya delaili muteberei saire ile ispat edilebilir.***” Bu kanuni mecburiyet uyarınca, bana başvuran hastalarla ilgili kayıtlar Protokol Defterinde tutulmaktadır. Söz konusu Defter, kanuni bir zorunluluk olmasının yanı sıra, içeriği kayıtlar özellikle ücret uyuşmazlıklarında lehime kesin delil teşkil ettiğinden söz konusu Defterden vazgeçilmesinin mümkün olmadığını düşünüyorum.

Diğer yandan, söz konusu kayıtlar, muayenehanemde bulunan bilgisayara da kaydedilerek elektronik ortamda kaydedilmektedir.

Söz konusu kayıtlar, kişisel veriler içinde en yüksek korumaya tabi tutulan sağlık bilgileri içerdiğinden, verilerin korunması ve hukuka aykırı olarak işlenmesinin önlenmesi amacıyla internete bağlı olmayan bir bilgisayar sisteminde muhafaza edilmektedir. Kayıtların, muayenehanede sunulan sağlık hizmetlerinin sunulmasıyla sınırlı olarak işlenmesi söz konusu olup bunun haricinde bir işleme yapılmamaktadır. Bu nedenle herhangi bir sağlık bilgi yönetim

sistemi kullanılmamaktadır. Sağlık Bakanlığı tarafından kullanım gerekliliği bildirilmiş bir sağlık bilgi yönetim sistemi de bilgim dahilinde değildir.

Bütün bunlardan başka, hastaların kişisel sağlık verilerinin açık rızaları olmaksızın ve herhangi bir sınırlama bulunmaksızın işlenmesi hukuka uygun değildir. Hastalarım, verilerinin kişisel bilgileri içeren şekilde paylaşılmasına rıza göstermemektedir.

Kişisel sağlık verilerinin ilgilinin rızası dışında işlenebilmesi 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 6/3. maddesinde amaç ve kişi yönünden çok katı biçimde sınırlandırılmıştır. Buna göre, "Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir."

Sağlık verilerinin işlenmesinde, amaç ve kişi yönünden getirilen sınırlamanın yanı sıra, Kanunda belirtilen temel ilkelere de uyulması şarttır. 6698 sayılı Kanunun 4.maddesinde "Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:" denilerek beş ayrı ilke sayılmıştır. Bu ilkeler arasında yer alan "İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkesi kişisel sağlık verilerinin işlenmesinde özellikle önemlidir.

Bu bağlamda, sağlık verilerinin işlenmesine ilişkin olarak, kanunen yetkili kişi olmak ve veri işlemenin kanunda sayılan amaçlarla yapılması ilgililere sınırsız serbesti vermemekte; işlenen verinin amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması da gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 21.6.2019 tarih ve 30808 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelikte kişisel sağlık verisi işleyen özel hukuk gerçek ve tüzel kişileri ile kamu hukuku tüzel kişilerinin, Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan süreç ve uygulamalara ilişkin faaliyetlerinde uygulanabilecek çeşitli kurallar belirlenmiştir. Ancak ilgili Yönetmeliğin herhangi bir maddesinde, dişhekimlerinin, hastalarına ait kişisel sağlık verilerini Bakanlık tarafından oluşturulan merkezi veri tabanına göndermelerini zorunlu tutan bir kural bulunmamaktadır. Aksine, Yönetmeliğin 5. maddesindeki "Kişisel verilerin işlenmesinde Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan genel ilkeler başta olmak üzere, Kanunda yer alan bütün esaslara riayet edilir." hükmüyle Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki ilke ve kurallara atıf yapılmış;

dolayısıyla kişisel sağlık verilerinin Kanunun 6. maddesindeki amaçlar dışında ve 4. maddesindeki temel ilkelere aykırı olarak işlenemeyeceği kabul edilmiştir.

Ayrıca, bilinmektedir ki, hastaların kişisel sağlık verilerinin anonimleştirilmeden merkezi sağlık veri sistemine aktarılmasına yönelik zorunluluk getiren bütün düzenlemeler de idari yargı kararlarıyla iptal edilmiştir. Bakanlık MBYS konulu yazısının Ankara'daki uygulamasına ilişkin Valilik yazısının iptali istemiyle açılan davada Ankara 3. İdare Mahkemesi 19.01.2022 tarih ve 2021/902 E. 2022/85 K. Sayılı karar ile işlemin iptaline karar vermişti. Bu karara karşı davalı Valilik tarafından istinaf isteminde bulunulmuş ise de Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesinin 20.10.2022 tarih ve 2022/2021 E. 2022/4328 K. Sayılı kararıyla istinaf isteminin reddine karar verilmiş; bu kararlar İdare Mahkemesinin **iptal kararı kesinleşmiştir**. Yine benzer şekilde, Bakanlık yazısının İstanbul'daki uygulamasına yönelik olarak açılan davada da İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesinin 08.06.2022 tarih ve 2022/503 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulmasına karar verilmiş; İstanbul 6. İdare Mahkemesinin 30.11.2022 tarih ve 2021/2245 E. 2022/2110 K. sayılı kararlar işlem iptal edilmiştir.

Bütün bu sebeplerle, muayenehanemdeki hasta kayıtları 1219 sayılı Kanundaki mecburiyete uygun olarak tutulmakta, ayrıca azami korumaya sahip şekilde dijital arşivleme de yapılmaktadır. Hastalarımın açık rızası olmadan, kişisel sağlık verilerinin sınırsız ve ölçsüz şekilde işlenmesi hukuka uygun olmayıp; kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesinin Türk Ceza Kanununun 136. Maddesinde “Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. “ şeklinde yaptırıma tabi tutulmuştur. Bu bakımdan, hastalarımın kişisel sağlık verileri rızaları olmaksızın kimseyle paylaşılmamakta, istatistiki verilerin Sağlık Bakanlığı ile paylaşılması ise Müdürlüğünüz tarafından istenen her mecrada mümkün bulunmaktadır.

Hastalarımın karşı mesleki yükümlülüklerim arasında olan sır saklama yükümlülüğünün ihlaline ve olası bir suç isnadı ile karşılaşmama neden olabilecek ciddiyette bir durum olduğu dikkate alınarak, konunun tarafınızdan bu bakış açısıyla değerlendirilmesi suretiyle işlem tesis edilmesini arz ederim. Saygılarımla.../3/2023

Dişhekimi

.....